

سرشناسه: سلیمی نمین، عباس، ۱۳۳۳ -

عنوان و نام پدیدآور: گزیده و نقد کتاب روزهای تاریک بغداد/ ناقد عباس سلیمی نمین؛ تهیه و تنظیم دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران، با همکاری مرکز هم‌اندیشی استادان و نخبگان دانشگاهی.

مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص: عکس؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

فروخت: نقد و بررسی کتب تاریخی؛ نقد: ۵.

شابک: ۱۷۰۰ ریال 978-964-531-390-4

یادداشت: نمایه

موضوع: سازمان مجاهدین خلق ایران

موضوع: سبحانی، محمدحسین، ۱۳۳۹ - . روزهای تاریک بغداد: خاطرات محمدحسین سبحانی -- نقد و

نقد و

شناسه افزوده: سبحانی، محمدحسین، ۱۳۳۹ - . روزهای تاریک بغداد: خاطرات محمدحسین سبحانی. شرح

شناسه افزوده: دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، مرکز هم‌اندیشی استادان و نخبگان دانشگاهی

شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف

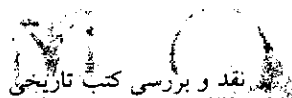
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۲۳۰۸۴/۲ س/ DSR ۱۵۴۲

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۰۴۵

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۲۵۷۸۸۵۹

روزهای تاریک بغداد

www.ketab.ir

نقد و بررسی کتاب تاریخی

گزیده و نقد کتاب روزهای تاریک بغداد

تهیه و تنظیم:

دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

با همکاری مرکز هم‌اندیشی استادان و نخبگان دانشگاهی

ناشر: دفتر نشر معارف

طراح جلد و صفحه‌آرایی: عاطفه قدیری

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۰ / ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۷۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۵۳۱ - ۳۹۰ - ۴

نشانی دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران: خیابان کریمخان - خیابان ایرانشهر - سپند

شرقی - کوچه خوارزمی - پلاک ۲ - طبقه ۴

تلفن: ۸۸۸۱۳۳۷۱

www.irhistory.com

نشانی مرکز هم‌اندیشی: بالاتر از میدان ولی‌عصر (عج) - خ رشت غربی - پلاک ۱۰۶ - نهاد

نماینده‌گی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها - مرکز هم‌اندیشی استادان و نخبگان دانشگاهی

تلفن: ۸۴۲۲۲۱۳۰

www.hamandishi.net

فهرست مطالب

۱۱		دبیاچه
۱۵		زندگینامه
		بخش اول - بررسی کتاب
۱۹		زندان انفرادی خیابان ۴۰۰ در قرارگاه اشرف
۲۰		کودکان مانعی بر سر طلاق
۲۱		خانه و خانواده در مجاهدین
۲۳		رسیدن مانده آسمانی
۲۳		سارا کجاست؟
۲۴		چاه فراموشی
۲۵		بکارگیری تجربیات استالین
۲۶		ازدواج با افسانه طاهریان
۲۷		هسته‌های مقاومت
۲۸		اشکی دیر هنگام

۲۹		مهاباد و روستای قزلجه
۳۳		روستای جانداران
۳۴		دره احزاب
۳۶		هدف زندان‌ساز
۳۸		چماق و هویج
۳۹		اعزام مهدی ابریشمچی و مهوش سپهری به زندان
۴۲		تخلیه روانی
۴۴		جزای خودکشی
۴۵		تولید شکنجه‌گر
۴۶		تعویض زندان
۴۷		جلسه گفت‌وگو با بهیمه اروانی
۴۹		ابراهیم ذاکری
۵۰		مریم اکبرزادگان و عکس مسعود مریم و مریم!
۵۳		خودکشی علینقی حدادی از اعضای مرکزیت
۵۵		انتقال به ستاد امنیت
۵۶		انواع بریده
۵۷		ویژه بودن موسوی سیگاری‌نیا
۵۹		ترور سرد و ترور گرم
۶۱		نقل قول مهدی افتخاری
۶۲		سرباز صفر
۶۳		وصیت‌نامه نویسی
۶۵		شعارنویسی علیه مسعود و مریم رجوی
۶۷		نوری در تاریکی
۶۸		تخصص و مکتب!

۶۹	 جاسوسی
۷۲	 رابطه سازمان با وزارت اطلاعات رژیم
۷۴	 لو دادن معترضین
۷۴	 «ضاد»
۷۷	 داستان حماد شیبانی
۷۹	 طرح انتقادات استراتژیک
۸۱	 تاکتیک تشکیلاتی برای خواندن ذهن اعضا
	بخش دوم - نقد و نظر
۸۵	 نقد و نظر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران
۱۱۳	 فهرست اعلام

دیباچه

حصارهای آهنین سازمانی برخی نیروهای معتقد به حرکت مسلحانه حرفه‌ای، در دوران پهلوی چندان مورد چالش قرار نمی‌گرفت، زیرا استبداد و سرکوب شدید حاکم بر آن ایام تا حدی توجیه‌گر این حصارها نبود، اما نشت اخبار رخدادهای تلخ همچون حذف فیزیکی نیروهای مخالف با برخی تصمیمات مرکزیت، تردیدهایی در جامعه به‌ویژه در میان مبارزان ایجاد می‌کرد که آیا حصارهای آهنین برای دفع تهدیدات پلیس مخفی شاه است یا کنترل اعضا؟ پیروزی خیزش سراسری ملت ایران علیه استبداد و استعمار و کنار گذاشته نشدن تشکیلات بسته از سوی مرکزیت این سازمان‌ها، عملکرد آنان را بیش از پیش در معرض سؤال قرار داد. در ماه‌های اولیه پیروزی انقلاب اسلامی سازمان‌هایی چون مجاهدین خلق و چریکهای فدایی خلق با این توجیه که تهدید آمریکا همچنان به قوت خود باقی است از برداشتن حصارهای سازمانی طفره رفتند. علی‌القاعده در این دوران آنها نیز مانند دیگر احزاب و گروه‌ها، می‌بایست تشکیلات خود را با اتکا به آرای اعضا اداره می‌نمودند و تمامی نیروها از حقوق برابر برخوردار می‌شدند اما چنین نشد زیرا مرکزیت که سال‌ها تصمیمات خود را بی‌چون و چرا به همه رده‌های سازمانی دیکته کرده بود اکنون ترک عادت برایش ممکن نبود. جالب این‌که به‌دنبال برآورده نشدن

قدرت طلبی مرکزیت این سازمان‌ها در ایران بعد از انقلاب و پناه بردن به غرب، ساختار سازمانی همچنان به تشکیلات حزبی تغییر ماهیت نمی‌دهد. سازمان مجاهدین در فرانسه نیز تشکیلات بسته خود را حفظ می‌کند. حتی بعد از پیوند زدن رجوی به صدام توسط دلانان غربی و کوچ کردن این سازمان به بغداد، حصارهای آهنین بیشتر می‌شود. از این مقطع به بعد مرکزیت برای بقای خود در رأس تشکیلات علاوه بر حفظ مناسبات گذشته ترفندهای گوناگونی را به کار می‌بندد تا هیچ یک از اعضا جرئت طرح سؤال در برابر تصمیمات رأس هرم تشکیلات را پیدا نکند. مجازات کمترین اعتراض به مشی و برنامه‌های سازمان آن چنان سنگین است که کسی را تاب تحمل آن نباشد. البته مسعود رجوی که از ابتدا متکی به رأی توده‌های سازمانی در رأس تشکیلات قرار نگرفت. می‌دانست که اگر اعضای سازمان برای خود حقوق و شانی برابر باوی قائل باشند هرگز قادر به اداره سازمان نخواهد بود لذا تخریب شخصیت اعضا به شکل‌های مختلف دنبال می‌شود. حتی بی حیثیت کردن افرادی که با هماهنگی‌های قبلی از مرز ایران و عراق عبور می‌کنند تا به سازمان پیوندند در دستور کار قرار می‌گیرد. خاطرات آقای محمدحسین سبحانی به خوبی گویای این واقعیت تلخ است که مسعود رجوی اجازه می‌دهد امتحانات حزب بعث آن چه که شخصیت عضو را کاملاً درهم می‌شکند بعد از دستگیری در مرز بر او روا دارد، سپس سازمان اقدام به تحویل عضو خود از اطلاعات عراق می‌کند. این اعمال غیرانسانی و آن چه باید برنامه‌های شیطانی رجوی نامید و طی آن احساس حقارت و کوچکی افراد سازمان روز به روز در برابر مرکزیت آن فزونی می‌یابد عامل عمده موفقیت کنترل جمعی است که با آرزوهایی به سازمان می‌پیوندند. آقای سبحانی شیوه‌های رجوی را با برنامه‌های حسن صباح در قلعه الموت مقایسه می‌کند، اما باید اذعان داشت ترفندهای رجوی بسیار

شیطانی تر از پرورش تروریست‌های حشیشی توسط حسن صباح است. همه کسانی که در مورد این سازمان به مطالعه پرداخته‌اند جملگی معتقدند که بعد از پیوند خوردن مجاهدین خلق به غرب و مولودهای آن‌ها یعنی صدام و صهیونیست‌ها، مکانیزمی بسیار پیچیده و با ترفندهای پی‌درپی اعضا را آن‌چنان حقیر می‌سازد که کاملاً در برابر اراده تشکیلات تابع شوند؛ البته مجازات‌هایی چون ۱۰ سال حبس انفرادی در انتظار کسانی بوده است که خود را تسلیم محض اراده مسعود رجوی نکرده‌اند. از آن‌جا که شناخت این ترفندها می‌تواند رشد سیاسی قابل توجهی به جویندگان سعادت ارزانی دارد، مطالعه خاطرات اعضای همچون آقای محمدحسین سبحانی که از حصارهای آهنین درهم‌تنیده تا حدودی رهایی یافته و در برخی از کشورهای اروپایی علی‌رغم تهدیدات جدی به بازگویی خاطرات خود پرداخته‌اند، بسیار درس‌آموز خواهد بود. آقای سبحانی که نزدیک به ۱۰ سال از عمر خود را در زندان انفرادی سازمان و نیز زندان ابوغریب بغداد سپری کرده است در مقدمه‌ای بر خاطراتش می‌نویسد: «واقعیت این است که برنده‌ترین تاکتیک رهبری سازمان مجاهدین برای تحکیم دیکتاتوری، ساختن یک «تابو» در اندیشه اعضا و مسئولین سازمان بوده است. تابویی که مبارزه با استبداد را الزاماً و انحصاراً در همکاری و فعالیت با سازمان مجاهدین ممکن می‌داند و فرد بسختی می‌تواند این تابو را در ذهن خود بشکند.»

آقای سبحانی در این مقدمه وعده انتشار جلد دوم خاطرات خود را در آینده می‌دهد، وعده‌ای را که بعد از گذشت سال‌ها هنوز تحقق نیافته است.

عباس سلیمی‌نمین

مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران